

[Undervisningsministeren.]

løsning må være, at man gennem vejtekniske og færdselsregulerende foranstaltninger søger de lokale trafikforhold tilrettelagt således, at børnene på egen hånd kan begive sig til skole. Kun i de tilfælde, hvor man må konstatere, at denne løsning ikke — eller i hvert fald ikke for tiden — er mulig, vil en befordringsordning — eventuelt af midlertidig karakter — kunne etableres. Når ministeriet anser denne rækkefølge for den rette, hænger det også sammen med, at man — ligesom undervisningsministeriets skolefærdselsudvalg — er af den opfattelse, at det ville nedsætte trafikikkerheden for fodgængere og cyklister i almindelighed, herunder også for de børn, der bortset fra kørslen til og fra skole ville være henvist til at færdes på egen hånd under vanskeligere trafikforhold, såfremt man indførte en befordringsordning, der kunne give anledning til, at vedkommende myndigheder ville undlade at iværksætte de efter de stedlige forhold mest påkrævede trafikikkerhedsforanstaltninger.

Ud over den foran nævnte ændring indeholder lovforslaget forslag til nogle mindre ændringer af de gældende bestemmelser om befordring på grund af skolevejens længde samt til en ændring af folkeskolelovens § 4, der er en følge af den samtidigt foreslåede ændring af lov om gymnasieskoler.

Idet jeg med hensyn til enkeltheder i lovforslaget skal henvise til de til dette knyttede bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Endelig tillader jeg mig herved at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger mod lærermangelen i folkeskolen*. Forslaget er det samme som det, der blev fremsat den 8. december 1968, og går — ligesom det tilsvarende i 1965 — ud på forlængelse af bemyndigelserne i loven af 1962 for endnu en 3-årig periode.

Da loven blev forlænget i 1965, var det givet, at de restriktioner, der var gennemført med hjemmel i loven af 1962, måtte bevares fuldt ud. I den nu foreliggende situation synes det imidlertid forsvarligt at begynde på en forsigtig lempelse.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er seminariernes kapacitet for-

øget så meget, siden lærermangelsloven blev vedtaget første gang, at antallet af nyuddannede lærere pr. år er steget fra 1.839 i 1962 til 2.891 i 1967, og at antallet i løbet af de følgende 4 år vil stige til ca. 3.700.

Alt andet lige skulle der i 1968-69 blive et lille overskud af lærere. Ved de normeringsberegninger, der skal foretages i foråret 1968 for det følgende skoleår, vil kommunerne derfor få en ekstra lærerstilling for hver 20 klasser pr. normeringsenhed. Dette er jo en ret beskeden lempelse, men den beregning af løntimebehov og -udbud, der omtales i bemærkningerne, og hvorefter en større lempelse skulle synes mulig, forudsætter jo uændrede forhold, og forholdene i folkeskolen er ikke uændrede fra år til år. Der er f. eks. ikke regnet med det yderligere lærerbehov, der vil opstå, hvis lærernes gennemsnitlige ugentlige timetal går ned (det er for tiden 36,6, altså med 4,6 overtimer), eller hvis antallet af løntimer pr. klasse øges, eller hvis klassekvotienten sættes længere ned.

Det er glædeligt, at man nu kan tænke på at indlede en afvikling af lærermangelsrestriktionerne. I forbindelse hermed må den store overtimebyrde, folkeskolens lærere har påtaget sig i de senere år, gradvis lettes, vikarudsendelsen af lærerstuderende — som i alle tilfælde vil bortfalde i takt med den nye læreruddannelses gennemførelse — må afvikles, og efterhånden som lærermangelen aftager, må der åbnes for de pædagogiske fremskridt og den udbygning af lærernes videre- og efteruddannelse, som har været hæmmet af lærermangelen. Afviklingen af restriktionerne må imidlertid ske langsomt, og det vil være nødvendigt at bevare lovens bemyndigelser et stykke tid endnu og år for år tage stilling til, hvor stort et skridt man kan tage.

Til slut vil jeg nævne nogle specielle punkter, som folketingsudvalget i 1965 var inde på i sin betænkning.

Faglærerne: Man har overvejet muligheden for en forøgelse af antallet af faglærere. Disse er fortrinsvis ansat ved skoler i landkommuner, hvor de underviser i specielle fag, hovedsagelig husgerning, håndgerning, gymnastik og sløjd. Undersøgelser har imidlertid vist, at mange af disse lærerkårter har en ret beskeden uddannelse, og en forceret udvidelse af faglærertallet kan